

**ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ З ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»
ЗА ТИПОВОЮ ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ, РОЗРОБЛЕНОЮ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ **О. Я. САВЧЕНКО**
до підручника «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» 3 КЛАС. 1 ЧАСТИНА
(автори Гільберг Тетяна, Тарнавська Світлана, Грубіян Лариса, Павич Ніна) видавництво ГЕНЕЗА, 2020
(3 клас – 175 години на рік, з них **на I семестр** - 80 годин / 5 годин на тиждень)**

ВАРІАНТ 1. Заняття з інформатики проводить вчитель/-ка.

ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС 64 год на семестр +16 год (РЕЗЕРВ ¹)/ 5 год на тиждень	Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі
	Технологічна галузь
	Інформатична галузь

ВАРІАНТ 2. Заняття з інформатики проводить учитель/-ка інформатики. (Звертайтеся до Методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2019/2020 навчальному році. Лист МОН України від 01.07.2019 № 1/11-5966).

ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС 51 год на семестр +13 год (РЕЗЕРВ ¹)/ 4 год на тиждень	Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична галузі
	Технологічна галузь
<i>За окремим КТП в інтегрованому курсі</i> 13 год на семестр + 3 год (РЕЗЕРВ ¹)/ 1 год на тиждень	Інформатична галузь

Для реалізації ВАРІАНТУ 2 необхідно виокремити теми інформатичної галузі із загального переліку тем.

Для формування та розвитку КОРів **технологічної галузі** обох варіантів пропонуємо використовувати як окремі уроки з технологій так і етапи інтегрованого уроку.

№ уроку ²	Тема/ (стр. за підручн.)	Очікувані результати навчання з індексами ТОП Учень / учениця:	Навчальна діяльність
І семестр (16 тижнів, 80 год))			
РОЗДІЛ 1. Я І МОЄ ОТОЧЕННЯ (30 год)			
ТЕМА 1. Я і моя шкільна громада (15 год)			
1-2	РАЗОМ МИ СИЛЬНІШІ (с. 4-8)	знає, що спільного та чим відрізняється людина від інших живих істот (мислення, мова, праця, спілкування і взаємодія з іншими людьми) [3 ГІО 2.2] співпрацює і взаємодіє з іншими у різних ситуаціях (навчання, гра) [3 СЗО 2.3], [3 ГІО 8.1] співпрацює і взаємодіє з іншими у збереженні традицій школи; [3 ГІО 7.1] виявляє інтерес до пізнання і збереження традицій школи; [3 ГІО 7.1] пояснює, як суспільні групи (дитячий колектив) впливають на розвиток людини [3 СЗО 4.3], [3 СЗО 4.7] називає правила поведінки у школі, [3 СЗО 2.3], [3 ГІО 8.1], [3 ГІО 8.2] підтримує порядок на робочому місці; [3 СЗО 1.1] пропонує вирішення посильних проблем школи, [3 СЗО 2.1], [3 ГІО 8.1] дотримується правил шкільного розпорядку; правил поведінки під час шкільних і громадських заходів [3 ГІО 2.3] розпізнає риси характеру і дає їм оцінку; [3 ГІО 6.1] пояснює, як досягнення мети залежить від наполегливості й старанності [3 ГІО 7.2] володіє навичками поводження в урочистих ситуаціях [3 СЗО 3.3] описує поведінку тварин на основі власних спостережень та інформації, отриманої з додаткових джерел; [3 ПРО 1.4] [3 ПРО 1.5], [3 ПРО 1.6], [3 ПРО 2.1]	Практичний блок (спостереження, дослідження, вправлення). - Тренування уваги, пам'яті (прийоми, алгоритми, вправи). - Моделювання способів поведінки чуйного ставлення до однолітків, однокласників. Практичні роботи - Виконання міні-проєкту «Моя школа». - Обговорення правил поведінки, прийнятих у класі, школі, місцевій громаді. - Моделювання (інсценізація) поведінки у громадських місцях (з опорою на ситуації реального життя).
3	ВИГОТОВЛЕННЯ З ПАПЕРУ «Куточку	працює з інструментами й пристосуваннями, дотримуючись безпечних прийомів і норм санітарії; [3 ТЕО 2.1; 4.3] організовує робоче місце; [3 ТЕО 4.2]	

	іменинників»	виготовляє поетапно виріб за інструкцією з визначеною послідовністю самостійно або спільно з по-окремим розподілом частин роботи; [3 ТЕО 2.2] досліджує проблеми та потреби у створенні виробів; [3 ТЕО 1.1; 4.1] вибирає об'єкт проєктування і виготовлення із низки запропонованих або власних ідей; [3 ТЕО 1.1] обговорює корисність, естетичність та якість індивідуально або спільно створених виробів; [3 ТЕО 1.5] презентує результати власної або спільної проєктно технологічної діяльності; [3 ТЕО 1.5]	
4	ЯК ЛЮДИ ВЗАЄМОДІЮТЬ У СПІЛЬНОТІ	знає, що спільного та чим відрізняється людина від інших живих істот (спілкування і взаємодія з іншими людьми) [3 ГІО 2.2] усвідомлює необхідність толерантних взаємин між людьми; [3 ГІО 7.1] розповідає про себе, свої захоплення; розпізнає риси характеру і дає їм оцінку; [3 ГІО 6.1] називає риси характеру, які сприяють і ті, що заважають досягненню успіху в житті, спілкуванню з іншими; [3 ГІО 8.2] пояснює, як досягнення мети залежить від наполегливості й старанності [3 ГІО 7.2] виявляє пізнавальну активність на уроках; [3 СЗО 4.1] розуміє переваги доброго ставлення до інших на прикладах вияву таких якостей: чесність, доброзичливість, подільчивість, працьовитість, ввічливість на противагу хитрощам, байдужості, жадібності, лінощам, безкультурності; [3 СЗО 1.4]	Практичний блок (спостереження, дослідження, вправлення). • Тренування уваги, пам'яті (прийоми, алгоритми, вправи). • Моделювання способів вирішення проблемних ситуацій (з опорою на літературні твори, ситуації реального життя) • Розв'язання прогностичних задач «Що буде, якщо ...» Практичні роботи • Обговорення правил поведінки, прийнятих у класі, школі, місцевій громаді.
5	ЧИ Є СПІЛКУВАННЯ ОБМІНОМ ІНФОРМАЦІЄЮ	пояснює значення інформації для життя людини, наводить приклади із власного досвіду; [3 ІФО 1.1] розрізняє види інформації за способом подання; [3 ІФО 1.1] володіє прийомами тренування уваги, пам'яті; [3 СЗО 4.1] співвідносить органи чуття/обладнання для вивчення природи з інформацією, отриманою з їх допомогою; [3 ПРО 2.1] здійснює пошук та аналіз інформації про тіла/явища природи у різних джерелах (виданнях природничого змісту, інтернет-ресурсах тощо), в тому числі з використанням технічних приладів і пристроїв; [3 ПРО 1.5] співпрацює і взаємодіє з іншими у різних ситуаціях (навчання, гра) [3	Практична робота з комп'ютером.

		СЗО 2.3], [3 ГІО 8.1] <i>пояснює</i>, як суспільні групи (дитячий колектив) впливають на розвиток людини [3 СЗО 4.3], [3 СЗО 4.7] <i>дотримується</i> правил шкільного розпорядку; правил поведінки під час шкільних і громадських заходів [3 ГІО 2.3] <i>називає</i> правила поведінки у школі [3 СЗО 2.3], [3 ГІО 8.1], [3 ГІО 8.2]	
6-7	ЯК ЗНАЙТИ ДРУЗІВ	<i>знає</i>, що спільного та чим відрізняється людина від інших живих істот (спілкування і взаємодія з іншими людьми) [3 ГІО 2.2] <i>пояснює</i>, як суспільні групи (дитячий колектив, друзі) впливають на розвиток людини [3 СЗО 4.3], [3 СЗО 4.7] <i>називає</i> риси характеру, які сприяють і ті, що заважають спілкуванню з іншими; [3 ГІО 8.2] <i>виришує</i> конфлікти мирним шляхом; [3 СЗО 4.4] <i>називає</i> правила поведінки у школі, громаді; [3 СЗО 2.3], [3 ГІО 8.1], [3 ГІО 8.2] <i>бере участь</i> в обговоренні правил поведінки у громадському транспорті, кінотеатрі, бібліотеці та ін., <i>аргументує</i> їх доцільність на прикладах [3 ГІО 2.3] <i>усвідомлює</i> необхідність толерантних взаємин між людьми; [3 ГІО 7.1] <i>виявляє</i> пізнавальну активність на уроках; [3 СЗО 4.1] <i>співпрацює і взаємодіє</i> з іншими у різних ситуаціях (навчання, гра) [3 СЗО 2.3], [3 ГІО 8.1] <i>розуміє</i> переваги доброго ставлення до інших на прикладах вияву таких якостей: чесність, доброзичливість, подільчивість, ввічливість на противагу хитрощам, байдужості, жадібності, безкультурності; [3 СЗО 1.4] <i>дотримується</i> правил шкільного розпорядку; правил поведінки під час шкільних і громадських заходів [3 ГІО 2.3] <i>ділиться з іншими інформацією</i> про права кожної дитини (право на навчання, медичну допомогу, відпочинок, захист від жорстокого поводження); [3 ГІО 6.2]	<i>Практичний блок (спостереження, дослідження, вправлення).</i> • Тренування уваги, пам'яті (прийоми, алгоритми, вправи). • Моделювання способів поведінки чуйного ставлення до друзів, товаришів, однокласників. • Моделювання способів вирішення конфліктних ситуацій (з опорою на ситуації реального життя) • Розв'язання прогностичних задач «Що буде, якщо ...» (ситуації вибору) <i>Практичні роботи</i> • Обговорення правил поведінки, прийнятих у класі, школі, місцевій громаді. • Моделювання (інсценізація) поведінки у громадських місцях (з опорою на ситуації реального життя).

Я І МОЯ ШКІЛЬНА ГРОМАДА

РАЗОМ МИ СИЛЬНІШІ

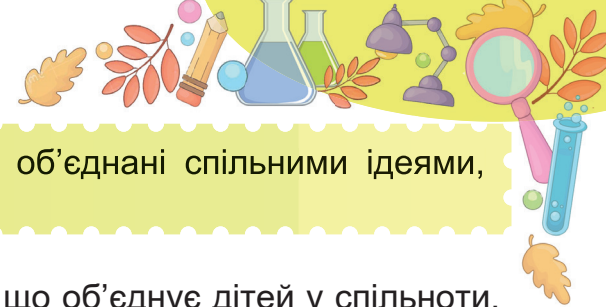

Пригадайте, до якого кола спілкування належать учні та учениці вашого класу. Що є спільного у вас із ними та учнями вашої школи?

Люди згуртовуються для того, щоб спільними зусиллями швидше досягти певної мети. Цьому допомагає активна участь кожного та особиста відповідальність за результати спільної діяльності. Для спілкування люди об'єднуються у групи (спільноти), які можуть бути великими і малими (2–3 особи). Що більше людина спілкується, то ширше стає коло її спілкування. До такого кола належать усі люди, з якими ви зустрічаєтеся, взаємодієте впродовж життя.

Клас, у якому ви навчаєтеся, — теж спільнота.

Спільнота — це люди, об'єднані спільними ідеями, інтересами.

За світлинами розкажіть, що об'єднує дітей у спільноти.

Чи є спільноти у тварин? Які тварини утворюють такі спільноти: стадо, табун, зграя, косяк, рій?

Стадо — група тварин одного виду.

Наведіть приклади спільнот, з якими ви тісно взаємодієте. Що вас об'єднує в цих спільнотах?

Важливими ознаками спільноти є згуртованість, взаєморозуміння, захищеність, «почуття ліктя».

Кожна людина прагне стати членом спільноти, самоствердитися в ній. Пам'ятайте, кожна людина у вашій команді має особливу роль.

Як обирати пристрої для розв'язання життєвої проблеми?

Розглянемо деякі види пристроїв.

• **Сенсорний екран** — пристрій вводу-виводу інформації, який становить собою екран, що реагує на дотик.

• **Сканер** — пристрій, який аналізує будь-яке зображення або текст, створює цифрову копію. Процес отримання цієї копії має назву *сканування*.

• **Фотоапарат** (фотокамера) — пристрій для фіксації зображень матеріальних об'єктів за допомогою світла на спеціальному носії.

Відеокамера, вебкамера — пристрій для відеозапису або відеоспілкування людей.

• **Мультимедійний проєктор** — світловий пристрій, здатний перенести на великий екран інформацію, яка може бути отримана з інших цифрових пристроїв.

Для безпроводної передачі даних існують інші цифрові пристрої:

Bluetooth, GPRS, Wi-Fi

Що ви знаєте про цифрові пристрої для безпроводної передачі даних? Підготуйте повідомлення про ці пристрої.

Пристрої, які працюють за рахунок батареї і тому їх зручно носити із собою, називають *мобільними пристроями*.

Назвіть кілька прикладів мобільних пристроїв. Зобразіть їх у зошиті.

Важливо пам'ятати правила використання мобільних пристроїв.

Тримайте телефон на відстані від тіла.
(Будь-який мобільний пристрій — це джерело шкідливого випромінювання.)

Уникайте розмов по телефону в автомобілі.
(Метал посилює дію випромінювання.)

Шкідливо розмовляти по телефону у місцях з поганим зв'язком.

Користуйтеся мобільним пристроєм тільки за потреби.
На заняттях вимикайте його.

Скоротіть час гри на пристрої. Дотримуйтесь режиму дня, бережіть власне здоров'я.

Складіть правило, користуючись зображеним знаком.

Висновок

Пам'ятайте, пристрої мають допомагати, а не шкодити. Стежте за дотриманням правил використання цифрових пристроїв і вони допоможуть зробити навчання цікавим і корисним.

РАЗОМ МИ СИЛЬНІШІ

Мета: формувати в дітей поняття про життя як найвищу цінність і неповторність, показати важливість виконання правил культурної поведінки; розвивати розуміння кожною дитиною своєї оригінальності й індивідуальності; виховувати вміння поважати людей, бережно ставитись до свого життя, прищеплювати бажання жити в культурному середовищі.

Формування ключових компетентностей:

інформаційно-комунікативна: обговорює отриману інформацію; планує створення повідомлення для представлення інформації;

громадянська та соціальна: діє згідно з прийнятими правилами на уроці, у суспільстві; прагне бути культурним у спілкуванні; бажання жити в культурному середовищі;

навчання впродовж життя: організація власного навчального середовища;

підприємливість: усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці.

Формування та розвиток очікуваних результатів навчання:

Учень / учениця: *знає*, що спільного та чим відрізняється людина від інших живих істот (мислення, мова, праця, спілкування і взаємодія з іншими людьми);

співпрацює і взаємодіє з іншими у різних ситуаціях (навчання, гра); з іншими у збереженні традицій школи;

виявляє інтерес до пізнання і збереження традицій школи;

пояснює, як суспільні групи (дитячий колектив) впливають на розвиток людини;

називає правила поведінки у школі; *підтримує* порядок на робочому місці;

пропонує вирішення посильних проблем школи; *дотримується* правил шкільного розпорядку; правил поведінки під час шкільних і громадських заходів;

розпізнає риси характеру і дає їм оцінку;

пояснює, як досягнення мети залежить від наполегливості й старанності;

володіє навичками поведінки в учористих ситуаціях;

описує поведінку тварин на основі власних спостережень та інформації, отриманої з додаткових джерел;

Обладнання: роздатковий матеріал

Тип уроку: вивчення нових знань

Хід уроку

Організаційний момент

Перевірка готовності до уроку.

Створення позитивної атмосфери

— Гарний настрій — це перший крок до успіху. Поверніться одне до одного, посміхніться, привітайтеся. Скажіть одне одному приємні слова.

— Молодці! Тепер із гарним настроєм буде краще працювати й навчатися.

- Пригадаймо, якими правилами ми користуємося у школі під час навчання та відпочинку.

1. Говорити по черзі.
2. Не перебивати товариша.
3. Не боятись висловлювати своєї думки.
4. Вислуховувати товариша до кінця.
5. Брати активну участь у розмові.
6. Бути доброзичливим.
7. Поважати думку товариша.
8. Говорити коротко.

І, якщо ви згодні їх дотримуватись, візьміться за руки.

Фенологічні спостереження. Робота з календарем погоди

- Діти, скажіть, будь ласка, яка тепер пора року? Знайдіть на дошці зображення пори року та прикріпіть поряд стікер.

- Із чим асоціюється у вас ця пора року? Які зміни відбуваються у природі?

-А який тепер місяць цієї пори року? Знайдіть його назву на дошці та прикріпіть поряд стікер.

- Як ви вважаєте, чому цей місяць має таку назву?

- Яке сьогодні число місяця? Знайдіть його на дошці та прикріпіть стікер поряд.

- Який сьогодні день тижня? Знайдіть його назву та позначте стікером.

- Чи знає хтось прикмети чи цікавинки про сьогоднішній день?

(Відповіді дітей.) Молодці!

Повідомлення теми і мети уроку

- Сьогодні ми будемо знайомитися з новим підручником та вирушимо в подорож його цікавими сторінками. Розпочнімо з розділу «Я і моє оточення» та впевнимось в тому, що *разом ми сильніші*.

Мотивація навчальної діяльності

Оскільки ми будемо говорити про нас, людей, девізом до нашого уроку будуть слова з вірша Л. Забашти:

*Хай оживає істина стара,
Людина починається з добра.*

Актуалізація опорних знань

- Діти, що таке підручник?
- Для чого він створений?
- А хто пам'ятає з другого класу, із чого виготовляють папір?
- Як називають людей, які пишуть підручники для нас?
- Правильно, автори. І зараз у вас є можливість прочитати їхнє

звернення до вас – учнів. Послухати їх побажання та поради. Тож не гаймо часу та розгорнімо підручник на сторінці 3. Прочитаємо її уважно.

Обговорення прочитаного

- Кожна книжка має свої умовні позначення (пиктограми), це як маленькі підказки чи дороговкази на сторінках. Знаючи їх значення, ви швидко зможете відрізнити, скажімо, творче завдання від письмового. Розгляньте на с.4 тлумачення умовних позначок.

Продовження роботи з підручником

1. Робота в парах за питаннями в підручнику на с.5.
 2. Аналіз малюнка.
Учні висловлюють своє розуміння побаченого.
 3. Колективне опрацювання матеріалу на с.6.
- Що вам найбільше запам'яталося на святі День знань у своїй школі?
 - Які традиції святкування початку навчального року ви можете запропонувати?
 - У яких заходах, що відбувалися у вашій школі минулого року, ви брали участь?

4. Розкриття поняття – *самоврядування*. (обговорення участі класу у шкільному житті).

- Яку роль ви обрали б для себе в День самоврядування? Чому?

5. Розповідь з елементами бесіди.

— Чи погоджуєтеся ви з думкою, що жодна людина не існує сама по собі, і кожен з нас може жити лише серед людей? (Так.)

- Правильно, адже від найпершого дня, дня свого народження, людина оточена людьми, до яких вона поступово звикає.

— Кожен з нас належить до певного колективу, групи, вікової групи. Поміркуйте, до якого колективу ви належите? Натепер ви хто? (Учні.)

- Отже, ви – колектив 3 класу. А як ви думаєте, чи я разом з вами належу до того самого колективу? (Відповіді можуть бути різними, але обов'язково з обґрунтуванням.)

Читання вірша завчасно підготовленим учнем

Життя твоє – безцінний дар.

Не забувай про це ніколи.

Ти спиш під зорями Стожар

Чи з друзями ідеш до школи.

Живеш ти в місті чи в селі,

Подумай, як життя прожити?

Ти слід залишиш на землі –

То треба гарний залишити!

Л. Шевчук

Бесіда вчителя

Ми живемо серед інших людей, тому маємо поважати один одного. Тому що поведінка однієї людини, привітно чи грубо мовлене слово залишають у душі іншої людини слід. Подивіться, будь ласка, у мене в руках дві склянки із чистою водою. Склянки – це ніби ваші душі. Нам завжди хочеться, щоб душа була чистою, прозорою, як ця вода. Але іноді трапляються випадки, коли вас образили, штовхнули, сказали грубе слово.

Подивіться, що стало з душею. (Учитель(-ка) кидає в одну із склянок грудочку землі).

- Що трапилося з водою? (Стала каламутна, темна.) Те саме відбувається всередині вас. Бажаю, щоб ваша душа була завжди чистою. А для цього слід поводитись так, щоб не було соромно за свої вчинки.

Проблемне питання. Робота в парах

- Поміркуйте, чи змогла б людина жити без оточення? Без друзів? Без рідних? На що було б схоже її життя?

Вправа «Мікрофон»

- А зараз я хочу поговорити з вами і взяти інтерв'ю. Продовжте речення: *(Діти передають іграшковий мікрофон)*

- «Я – людина, тому що...»	- «Людина народжується для ...»
- «Якби не було навколо людей, я...»	- «Людині для життя потрібно ...?»

Закріплення й осмислення нових знань

1. Робота у групах.

- Перед вами конверти з різними якостями людини. Розподіліть їх у дві групи. Зробіть висновок, з якою людиною захочуть спілкуватись інші, а якій – буде важко знайти своє місце серед оточуючих.

байдужа	заздрісна
вихована	привітна
жадібна	хвалькувата
тактовна	чемна
порядна	неохайна
безтурботна	гостинна
боязка	доброзичлива
щира	гостинна
добра	співчутлива

2. Робота в зошиті з друкованою основою.

Рефлексія

РАЗОМ МИ СИЛЬНІШІ

Мета:

формувати у дітей відповідальність за своє життя та за життя інших, відпрацьовувати вміння співпрацювати в парі, групі; виховувати вміння поважати однолітків не зважаючи на зовнішні відмінності.

Формування ключових компетентностей:

- уміння вчитися: навчально-організаційні: включається в роботу відразу після вказівки вчителя, співпрацює в парі, групі;
- інформаційно-комунікативна: обговорює отриману інформацію; планує створення повідомлення для представлення інформації;

Формування та розвиток очікуваних результатів навчання:

Учень / учениця: *знає*, що спільного та чим відрізняється людина від інших живих істот (мислення, мова, праця, спілкування і взаємодія з іншими людьми); *співпрацює і взаємодіє* з іншими у різних ситуаціях (навчання, гра); з іншими у збереженні традицій школи;

виявляє інтерес до пізнання і збереження традицій школи;

пояснює, як суспільні групи (дитячий колектив) впливають на розвиток людини;

називає правила поведінки у школі; *підтримує* порядок на робочому місці;

пропонує вирішення посильних проблем школи; *дотримується* правил шкільного розпорядку; правил поведінки під час шкільних і громадських заходів;

розпізнає риси характеру і дає їм оцінку;

пояснює, як досягнення мети залежить від наполегливості й старанності;

володіє навичками поведінки в учористих ситуаціях;

описує поведінку тварин на основі власних спостережень та інформації, отриманої з додаткових джерел;

Обладнання: роздатковий матеріал

Тип уроку: вивчення нових знань

Хід уроку

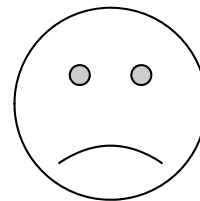
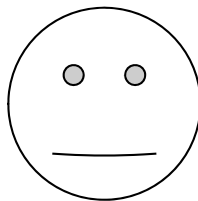
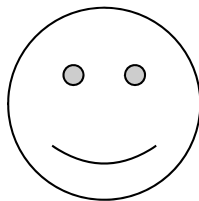

Організаційний момент

Перевірка готовності до уроку.

Ігровий тренінг «Я обираю настрій...»

- Пропоную прислухатись до власних почуттів і обрати той малюнок, який відповідає вашому настрою і який ви хотіли б зберегти на весь день.

- З гарним настроєм ми розпочнемо нашу зустріч. І нехай девізом сьогоднішнього дня стануть слова:

Клас у мене дружний є.

Він мене не підведе.

Актуалізація опорних знань

- Над якою темою працювали на минулому уроці?
- Що нового дізналися?
- Які поради для себе засвоїли?

Повідомлення теми та завдань уроку

Сьогодні ми продовжимо працювати над темою «Разом ми сильніші» та виконаємо багато цікавих завдань.

Групове заняття

«Характеристика». Обираються кілька дітей, які стають поруч одне з одним. У них має бути щонайменше одна спільна ознака (наприклад, темне волосся, однакові імена, однакові зачіски, зріст тощо). Решта дітей, які стоять у колі, мають визначити цю характеристику. Той, хто здогадується, пропонує іншій дитині з кола, у якої є така сама характеристика, приєднатися до групи.

Творча робота у групах. Створення групового колажу «Я та мої однокласники»/«Куточок іменинників»

Сьогодні 4 число. Порахуємо до чотирьох. Об'єднаймося в 4 команди. Запам'ятовуйте свої номери: 1 – літо, 2 – осінь, 3 – зима, 4 – весна. (Дні народження учнів.) Пофантазуйте та створіть колаж, який демонструє, що в єдності друзів-однокласників така сама сила, як і в природі: усе між собою пов'язане і не може існувати без іншого.

Проблемне питання

- За якими ознаками люди утворюють спільноти?

Робота з підручником, с.7

Фронтальне читання матеріалу.

- Як ви зрозуміли значення слова «самоствердження»?
- А зараз ознайомимося з порадами, які допоможуть успішно працювати у спільноті.

Читання порад «ланцюжком»

- Полічіть, скількома порадами ви користуєтесь завжди у житті.
- Чи плануєте використовувати й нові? Чому?
- На що ви сподіваєтесь, виконуючи ці рекомендації?
- Чи легше вам буде спілкуватися з іншими?

Фізкультхвилинка

Робота з підручником

На с.8 – відповідь на запитання.

- Яких правил роботи у спільноті дотримуємося в нашому класі?
- Хто ці правила встановив? (Ми самі.)
- Чи допомагають вони нам у роботі?
- Якими правилами можна доповнити наш список?

Проблемне питання

- Чи могла б існувати класна спільнота без внутрішніх правил?
- До чого призвела б відсутність домовленостей між учителем і класом?

Робота в зошиті з друкованою основою

Робота зі світлинами

- Розгляньте світлини. Чи є у вас подібні?
- Про яке свято вони нагадують?
- Дайте відповіді на запитання в підручнику.

Колективна творча справа. Творча майстерня

С. 9-10 – виготовлення «куточка іменинників».

Підсумок. Обмін думками

- Що нового дізналися?
- Які важливі висновки для себе зробили?
- Якими порадами будете користуватися в житті?

Домашнє завдання

С.7-10 – читати, переказувати, відповідати на питання.

ЯК ЛЮДИ ВЗАЄМОДІЮТЬ У СПІЛЬНОТІ

Мета:

дати учням поняття суспільства як єдності людських спільнот, вказати на різноманітність спільнот; допомогти усвідомити свою належність до українського суспільства, розвивати громадянську позицію; виховувати толерантні взаємини між людьми.

формування ключових компетентностей:

- уміння вчитися: *навчально-організаційні:* включається в роботу відразу після вказівки вчителя, співпрацює в парі, групі; *загальнонавчальні:* говорить в повільному темпі, чітко, вільно, виразно, з відповідною силою голосу; зосереджено слухає вчителя, відповідає на запитання за відомою і вільною моделлю; з повагою звертається до вчителя, учнів;
- інформаційно-комунікативна: обговорює отриману інформацію; створює повідомлення, оптимально формулюючи свою думку, поєднуючи для цього різні форми (тест, фото, малюнок);
- громадянська та соціальна: діє згідно з прийнятими правилами на уроці, у суспільстві; толерантне поводження з однокласниками та іншими людьми; бажання жити в культурному середовищі.

Обладнання: роздатковий матеріал

Тип уроку: комбінований

Хід уроку

Організаційний момент

*Закінчилася перерва,
Пролунав дзвінок.
А тепер усі швиденько
Налаштуємось на урок.*

Гра «Шифрувальники»

- Щоб урок пройшов немарно, ми будемо:

У – уважними

Р – роботящими

О – організованими

К – кмітливими

- Тож берімося до справи.

Фенологічні спостереження. Робота в парах

Фенологічні спостереження

Робота в парах

Діти, яка зараз пора року?

Який день, число?

А зараз ви попрацюєте у парах і складете опис погоди за вікном.

Кожна пара отримала картку з опорними словами:

Тепло	Холодно	Морозно
Ясно	Хмарно	Похмуро
Сніг	Дощ	Вітер
Без вітру	Туман	Роса

Актуалізація опорних знань

1. Бесіда

- Яку тему досліджували на минулому уроці?

- Що нового дізналися?

- Чи зробили для себе життєві висновки після опрацьованого матеріалу? Які?

2. Вправа у групах «Чим ви схожі?»

- Усі люди різняться між собою. Кожен з нас є неповторною людиною. І нас оточують такі ж неповторні люди. —Одні мають білий колір шкіри, інші — чорний або жовтий. Одні люди високі, інші — невисокі. Одні стрункі, інші — гладкі. Люди звертають увагу на відмінності, але це не означає, що хтось є кращим за інших. Давайте ми з вами перевіримо, чи дійсно це так.

(Учитель(-ка) роздає анкети, потім діти порівнюють відповіді)

Анкета

1. Як вас звати? _____
 2. У яку пору року ви народилися? _____
 3. Скільки вам років? _____
 4. Який у вас колір очей? _____
 5. Який у вас колір волосся? _____
 6. Який колір вам найбільше подобається? _____
 7. Яка страва вам найбільше подобається? _____
 8. Який мультфільм вам найбільше подобається? _____
 9. Який урок вам подобається? _____
 10. Чи любите ви ходити у школу? _____
- У вас є однакові відповіді?

-Цією вправою ми довели, що всі люди різні, як за зовнішністю, так і за характером, проте мають і багато спільного, тому не варто ображати інших. Дуже важливо сприймати людей такими, якими вони є, навіть коли їх уподобання відмінні від твоїх.

— Навчіться поважати тих, хто відрізняється від вас.

3.Проблемне питання.

- Якщо ми довели, що всі люди різні, то яким чином вони об'єднуються у спільноти?

4. Інтерактивна технологія «Асоціативний кущ»

Повідомлення теми уроку. Оголошення очікуваних результатів.

Сьогодні ми дізнаємось як люди взаємодіють в спільнотах, вкажемо на їх різноманітність, усвідомимо свою належність до українського суспільства.

Робота за темою уроку

- Ми вчора з'ясували, що *спільнота* — це об'єднання людей зі спільними умовами життя, інтересами, єдиною метою тощо. Учні однієї школи разом зі своїми вчителями та батьками є групою, або спільнотою. Основна мета шкільної спільноти — підготувати дітей до дорослого життя та допомогти стати хорошими людьми.

Фізична хвилинка «Роби все навпаки»

- Руки вгору. Руки вниз.
- Руки вперед. Руки назад.
- Нахил вліво. Нахил вперед.
- Нахил вправо. Нахил назад.
- Правою рукою до правого вуха.
- Лівою рукою до правого вуха.

Робота з підручником

1. Обговорення в парах світлин, с.11.
2. Читання та обговорення народної мудрості, с.11.
3. Гра «Навчаємось взаємодіяти у класній спільноті».
4. Вправа «Утвори пари».
- Виконують учні «ланцюжком», с.11.
5. Навчальна гра «Хто швидше».

- Любі діти, вам треба встановити відповідність між текстом та людськими якостями. Хто першим правильно виконає завдання, той переміг.

Вправа «Правила в суспільстві». Робота в парах

- Вам треба доповнити правила співжиття у суспільстві словами «не можна» або «потрібно».

- вміти домовлятися.
- сприймати людей такими, якими вони є.
- руйнувати створене іншими.

- ображати інших.
- поважати думки та почуття інших людей.
- брати чуже без дозволу.
- залишатися собою за будь-яких обставин.
- намагатися змінити в інших те, що тобі не подобається.
- висміювати звичаї та особливості життя інших людей.

Творча робота над уривком вірша Оксани Сенатович у малих групах

Учні читають та за питаннями обговорюють зміст вірша.

Робота в зошиті

Виконання письмового завдання за підручником, с.13 (аналіз малюнка).

Вправа «Знайди спільне»

- Перед вами малюнки. Розгляньте їх. Яка спільна тема їх об'єднує? Який малюнок зайвий? Аргументуйте свою відповідь.

- Правильно ви здогадалися. Ідеться саме про команду. Як ви розумієте це слово? Що воно для вас означає?

Продовження роботи з підручником

С. 14 – фронтальне читання та обговорення нового матеріалу.

Вправа «Ми – маленькі патріоти»

- Розгляньте світлину. Що відрізняє її з-поміж тих, які ми нещодавно аналізували?

- Хто такі патріоти?
- Що їх об'єднує?
- Чи можете ви себе назвати патріотами? Аргументуйте.

Закріплення і осмислення нових знань

Робота над умовними ситуаціями

- Щоб мирно співіснувати в суспільстві, є багато правил. Одне з них, мабуть, уже вам відоме – це «золоте правило спілкування».
- Чи знаєте, що це за правило? (Чого сам собі не зичиш, того й іншому не бажай.) Є й інші правила, вироблені суспільством.
- Уважно послушайте розповідь, і скажіть, яке правило суспільства було порушено.

Оксанка збирала наліпки із зображенням кошенят. В однокласниці Іринки вона побачила наліпки, яких у неї ще не було. На перерві Оксанка потай дістала з Іринчиного портфеля новенькі наліпки. Аж раптом до класу ввійшла вчителька...

- Що, на вашу думку, сказала вчителька? Яке правило порушила Оксанка? (Не можна брати чужого.) Чому?

- А тепер уявіть, що ви всі вийшли на перерву і вирішили поснідати, узяли свій сніданок приготовлений батьками, аж раптом помічаєте, що ваш товариш стоїть і сумно поглядає у вікно, бо забув свій сніданок вдома. Як ви вчините? І яке правило поведінки з іншими застосуєте? (Потрібно ділитися з іншими.)

Підсумкова бесіда. Рефлексія

- Що нового ви сьогодні дізналися?
- Що таке суспільство?
- Що входить до суспільства?
- Якими мають бути взаємини людей у суспільстві?